

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NÁRODNÍ CENTRUM
PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY
A KLASIFIKACE

UNIVERZITA
KARLOVA

Terminologická úroveň systémů pro popis zdravotnických intervencí

Martin Vokurka¹, Miroslav Zvolský², Aleš Beran¹

1) 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy

2) Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

KlasifiKon, 10. listopadu 2021

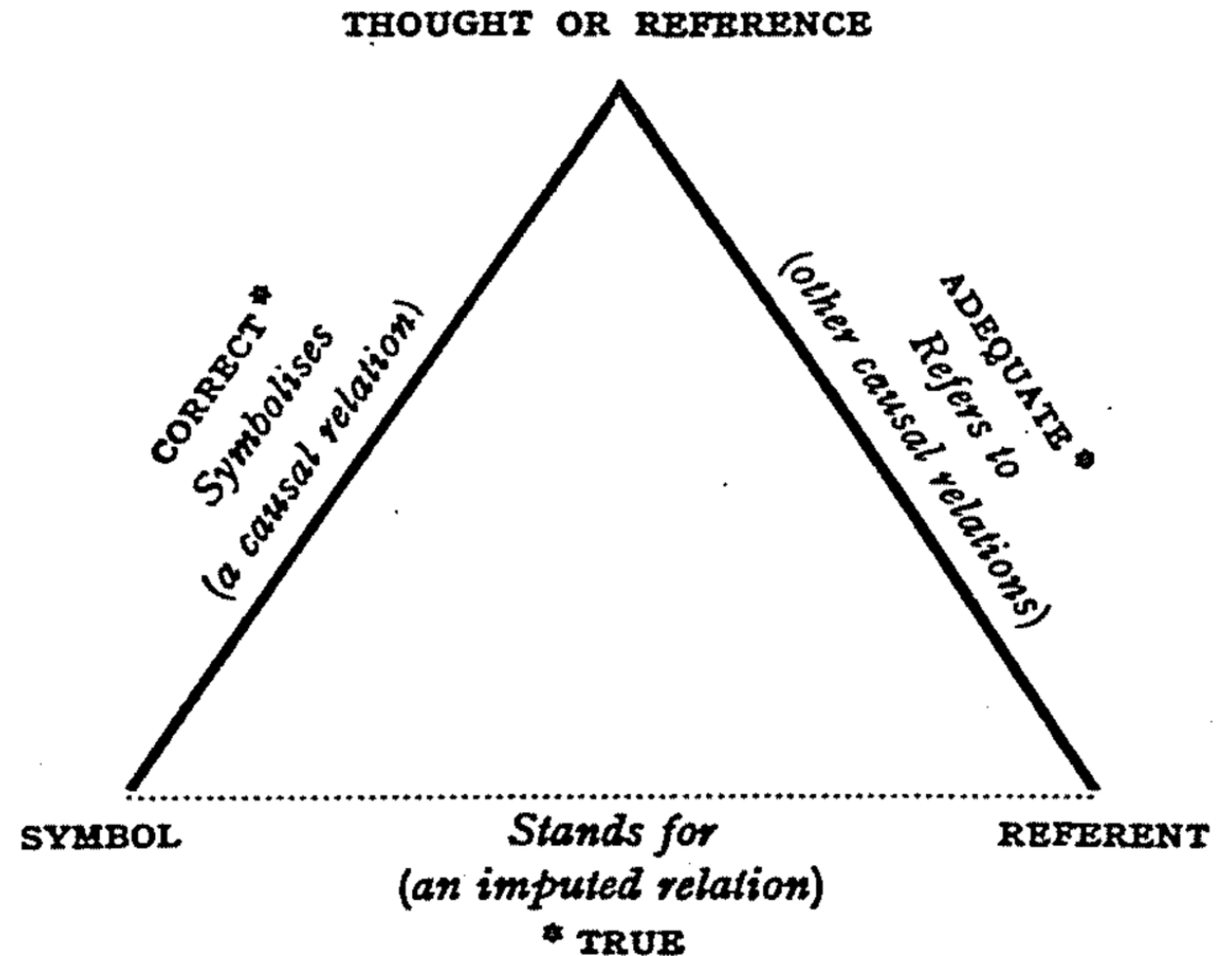
Akce je pořádána v rámci projektu NCMNK - Národní centrum pro medicínské nomenklatury a klasifikace, registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016089.

Kla si fi Kon

Konference
o klinických
klasifikačních
a terminologických
systémech
a jejich
použití
v českém
zdravotnictví

Sémantika – nejdříve poznání, pak pojmenování

- Ogdenův – Richardsův sémantický trojúhelník
- každá strana trojúhelníku může být zatížena chybou = slovní vymezení se může lišit od původního prvku v reálném světě
- ... přestože naše představy o (elektronické) komunikaci klinické informace směřují k minimalizaci chyby

The Meaning of Meaning: A Study of the Influence of Language upon Thought and of the Science of Symbolism, 1923, C. K. Ogden, I. A. Richards, Magdalene College, University of Cambridge

Zdravotnické intervence – Velký lékařský slovník

- **intervence** – zásah, zakročení, zákrok
- **výkon** – v medicíně označení obvykle pro složitější léčebný či diagnostický úkon, zejm. takový, který vyžaduje anestezii. Mnohdy ve smyslu operace.
- **operace** – chirurgický výkon, při němž je obvykle narušen povrch těla (krvavý výkon). O. provádí operatér na místě k tomu určeném (operační sál) za přísných hygienických podmínek viz asepse, antisepse. K potlačení bolesti se užívá celkové nebo místní znecitlivění anestezie...
- **procedura** – léčebný postup; termín užívaný zejm. v souvislosti s fyzikální léčbou, rehabilitací a lázeňstvím lat. procedo kráčet vpřed

Zdravotnické intervence – v angličtině (Wikipedia)

- A **medical procedure** is a course of action intended to achieve a result in the delivery of healthcare.
 - Propaedeutic
 - Diagnostic
 - Therapeutic
 - Surgical
 - Anesthesia
 - Public health interventions (screening, vaccination, behavior change, ...)

Procedure code (medical classification)
ale
International Classification of Health
Interventions (ICHI)

Hledání **terminologie** ve standardech intervencí

- Seznam zdravotních výkonů (**SZV**) je plochý výčet
 - bez jednotící metodiky názvů, bez synonym
- **ICHI** není přeloženo do češtiny
- **SNOMED CT** není přeložen do češtiny
- **MeSH** není zaměřen na intervence, ale má část „E“
Analytické, diagnostické a terapeutické techniky a přístroje
 - synonyma, vnořené koncepty, ale logická struktura vztahů volnější

Seznam zdravotních výkonů (SZV)

- Ne vždy preferovaný název samovysvětlující
- Zahrnuje i položky s velmi obecně popsáním a definovaným obsahem, např. „ADMINISTRATIVNÍ ÚKONY PRAKTICKÉHO LÉKAŘE“
- Někdy nejasná identifikace, co je vlastně předmětem výkonu (zjednodušení)
 - jedná se o jednorázový úkon, nebo dlouhodobý management zdravotního problému? ZÁCHYT A SLEDOVÁNÍ PACIENTA S OBEZITOU V ORDINACI PRAKTICKÉHO LÉKAŘE PRO DĚTI A DOROST
 - jedná se o intervenci nebo zdravotnický prostředek (chemickou látku)? SLOŽITÝ MĚKKÝ FIXAČNÍ OBVAZ, LAKTÁTDEHYDROGENÁZA (L D)
 - jedná se o část intervence (skládačka) nebo samostatný celek? DOTOČENÍ SÁDROVÉHO OBVAZU, POUŽITÍ ULTRAZVUKOVÉHO SKALPELU, PRŮBĚH PODTLAKOVÉ TERAPIE

Seznam zdravotních výkonů (SZV) – chronický problém

A/NEBO

- DVOJ- **A** VÍCENÁSOBNÁ RESEKCE **A (NEBO)** ANASTOMÓZA TENKÉHO STŘEVA, STRIKTUROPLASTIKA – použito obojí
- KMENOVÁ **A** SELEKTIVNÍ PŘÍP. PROXIMÁLNÍ SELEKTIVNÍ VAGOTOMIE **A** VÝKONY V OBLASTI EZOFAGIÁLNÍHO HIATU S ABDOMINÁLNÍM PŘÍSTUPEM **NEBO** BRÁNIČNÍ KÝLA I POÚRAZOVÁ – použito obojí
- ENDARTEREKTOMIE KAROTICKÁ **A** OSTATNÍCH PERIFERNÍCH TEPEN - míněno nebo

Kompletnost, příklad hledání termínu - Hemikolektomie

- SZV (nenajde) -
- KHP nalezeno 5 výsl. např. Levostranná hemikolektomie, laparoskopicky
- Velký lékařský slovník – hemikolektomie nalezeno
- MeSH – koncept hemikolektomie součástí deskriptoru kolektomie
- Wikiskripta – není samostatný termín, ale lze nalézt u kolorektálního ca.
- SNOMED CT (EN) – 28 výsledků na hemicolectomy, žádný přesný
- ICHI (EN) – 6 položek

Závěry?

- Těžké najít definici zdravotnické intervence nebo preferovaný obecný název
- Málo standardů terminologie zdrav. intervencí, ale nějaké jsou!
- Málo publikováno o jejich úplnosti, aktuálnosti, přesnosti, kvalitě, metodice
- Přesná operace – přesně provedená nebo přesně pojmenovaná? Nejlépe obojí